

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ОНКОЛОГІЇ

VIII конференція молодих онкологів з міжнародною участю
(26–27 квітня 2007 р., м. Київ)

В Україні, як і в більшості розвинених країн, проблема онкологічних захворювань визнана однією з найгостріших, розв'язання якої потребує ефективних організаційних заходів на державному рівні. Сучасні досягнення молекулярної біології та генетики відкривають можливості для з'ясування причин виникнення злоякісних новоутворень та пошуку шляхів до створення новітніх технологій їх лікування і профілактики. Тільки поєднання результатів фундаментальних досліджень із здобутками клінічної онкології може дати хворим надію на одужання, переконані вчені.

Сучасні проблеми експериментальної та клінічної онкології розглядала VIII конференція молодих онкологів з міжнародною участю, що відбулася на базі Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України. Її присвятили пам'яті видатного українського вченого-патолога, генетика, засновника вітчизняної школи онкогенетики Калерії Павлівни Ганіної. Конференцію було приурочено до Всесвітнього дня боротьби проти раку.

Учасники форуму обговорювали такі основні наукові напрями: дослідження ролі молекулярно-генетичних змін в ініціації та прогресії злоякісного росту; епігенетич-

ні зміни і пухлинний ріст; використання молекулярно-біологічних маркерів у клінічній онкології; проблеми медико-генетичного консультування та нові технології в лікуванні хворих на рак. До програми конференції було включено пленарні лекції провідних учених у галузі фундаментальної та клінічної генетики, зокрема академіка АМН України, члена-кореспондента НАН України А.М. Романенко (Інститут урології АМН України), професора І.Р. Бариліака (Науковий центр радіаційної медицини АМН України), члена-кореспондента АМН України Н.Г. Горовенко (Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика), члена-кореспондента НАН України В.М. Кавсана (Інститут молекулярної біології та генетики НАН України), кандидата хімічних наук О.В. Кашуби (Molecular and Tumorbiology center, Karolinska Institute, Stockholm, Sweden).

Активну участь у конференції взяли молоді науковці та лікарі з усіх регіонів України, а також з Білорусі, Молдови і Росії. До збірника тез ввійшли 84 публікації: на конференції було представлено 23 усні та 22 стендові доповіді. Важливо відзначити, що на зібранні нарівно обговорювалися проблеми, які потребують нагального розв'язання як в експериментальній, так і в

клінічній онкології. Доповіді оцінювалися науковою комісією, авторів кращих з них нагородили дипломами.

Кращою усною доповіддю експериментально-клінічного плану визнано роботу лікаря-лаборанта Н.В. Липай (ДУ «Республіканський науково-практичний центр дитячої онкології і гематології», Мінськ, Білорусь). Автор висвітлила внесок генетичних дефектів у ризик розвитку венозного тромбозу у дітей з онкогематологічними захворюваннями. Доповідач показала, що виявлення генетичних маркерів тромбофілії G1691A, G20210A та MTHFR C677T у дітей з гемобластозами необхідне для визначення правильної тактики і тривалості антикоагулянтної терапії.

Комісія також відзначила кращу доповідь клінічного плану – роботу Н.І. Луховицької, молодшого наукового співро-

бітника Інституту медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України (Харків). Вона присвячена актуальному питанню онкології – ранньому виявленню йоднегативних метастазів і рецидивів тиреоїдного раку шляхом визначення рівня тиреоглобуліну та антитіл до нього. Паралельно встановлювали рівень тиреотропного гормону. Об'єктивність запропонованого підходу підтверджена цитологічним виявленням метастазів та комп'ютерно-томографічним обстеженням. Доповідач показала, що розвиток метастазів супроводжувався підвищенням рівня тиреоглобуліну, а рівень тиреотропного гормону при цьому у половини пацієнтів був меншим за 25,0 мМЕ/л.

З-поміж кращих робіт – також усна доповідь аспіранта Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології

У кулуарах VIII конференції молодих онкологів

Фото Є. Чорного

ім. Р.Є. Кавецького НАН України І.О. Дацюка. Автор здійснив імуногістохімічне дослідження експресії пухлинними клітинами низки біомолекулярних маркерів у хворих на сімейний і спорадичний рак молочної залози. Встановлено залежність BRCA1-асоційованого раку молочної залози з більш раннім початком захворювання, вищою частотою метастазування, вищим індексом проліферації та низькою експресією естрогенів і прогестерону порівняно з цими показниками у хворих на спорадичний рак.

Серед стендових робіт найкращою визнано експериментальне дослідження ролі р53 у цитотоксичності нових похідних нафтоіндолдіонів (аналогів протипухлинного препарату мітоксантрону), представлене аспірантом ДУ «Російський онкологічний науковий центр ім. М.М. Блохіна» РАМН В.О. Глазуною. Дослідниця показала, що ініційована даними препаратами загибель клітин пов'язана з регуляцією транскрипції гена р53 і має дозозалежний характер — вищі дози препарату спричинюють р53-незалежну загибель культивованих клітин раку товстого кишківника лінії НСТ-116 вихідного та генетично модифікованих штамів.

Окремо виділені роботи О.В. Палійчук (Черкаський обласний онкологічний диспансер) та В.М. Грінкевич (Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України), в яких використані сучасні імуногістологічні методи досліджень. Автори цих робіт нагороджені почесними грамотами та призами від спонсора конференції — ТОВ Karl Zeiss.

Підбив підсумки конференції голова оргкомітету, директор Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України академік НАН України В.Ф. Чехун. Він підкреслив зростаючий інтерес клініцистів і вчених до

науково-практичних конференцій, де висвітлюється широке коло питань фундаментальної та клінічної онкології:

— Зокрема, цитологічна реактивність організму сьогодні відіграє ключову роль у розв'язанні надскладної проблеми ракових захворювань, — відзначив Василь Федорович. — З одного боку, це дає змогу здійснювати поглиблені фундаментальні дослідження особливостей цитологічної реактивності організму, вишукувати нові маркери для ранньої та диференційної діагностики. З другого — застосовувати виявлені зміни в клітині як мішені для наступного впливу. Адже нині цитологічна реактивність включає в себе не лише морфологічні, ультраструктурні зміни клітини, а й величезний каскад тих сигнальних процесів, які досліджуються в клітині і дають підстави розглядати їх як майбутні чинники підвищення цієї цитологічної активності.

Проведення таких зібрань надзвичайно перспективне. По-перше, ми знаємо, які найактуальніші проблеми на даному етапі розвитку науки і клінічної практики стоять перед молодими вченими (вони, як ніхто інший, відчувають їх). По-друге, саме вони і демонструють механізми та методи, за допомогою яких можна вирішувати ці складні питання. Такі конференції дають можливість молодим дослідникам краще зрозуміти потреби клінічної медицини, а лікарям — ознайомитись із сучасними науковими напрацюваннями в галузі експериментальної онкології. Подібний обмін досвідом необхідний для успішного впровадження наукових розробок у клінічну практику.

О. СЄВКО,
заступник голови оргкомітету конференції,
кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник відділу
механізмів протипухлинної терапії
Інституту експериментальної патології, онкології
і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України
(Київ)